

Warszawa, 24.03.2020 r.

Pan
dr Andrzej Duda
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Prezydencie,

W nawiązaniu do Pańskiego wystąpienia na naszym Forum 30.10.2015 r. w Katowicach kierujemy, list otwarty z postulatami dot. kształtu tarczy antykryzysowej. Przekazujemy głos obywateli, dostrzegających historyczny moment dla naszej Ojczyzny. Mamy nadzieję, że pomimo szybkiego tempa prac legislacyjnych, apel środowiska eksperckiego, które skupia Forum Prawo dla Rozwoju zostanie uwzględniony i wprowadzenie tarczy antykryzysowej okaże się fundamentem pod skokowy rozwój gospodarczy Polski.

Przewidywana wartość opracowywanej przez Ministerstwo Rozwoju *tarczy antykryzysowej* wielokrotnie przekroczy skalę każdego dotychczasowego programu rozwojowego w historii III RP. Dlatego właściwie skalibrowany program ma szansę przebudować ustrój gospodarczy, wzmacniając pozycję polskich firm oraz zmniejszając zależność polskiej gospodarki od międzynarodowych korporacji.

Jednak w obecnym kształcie, wbrew intencjom deklarowanym w ostatnich latach przez rządy Zjednoczonej Prawicy, prowadziła będzie naszą gospodarkę w kierunku modelu neoliberalnego korporacjonizmu, który w długim terminie osłabi międzynarodową pozycję naszego państwa i gospodarki.

Obecny kierunek interwencji zakłada pierwszeństwo i największą intensywność wsparcia skierowanego do instytucji finansowych oraz międzynarodowych korporacji.

Zwiększenie płynności banków przez działania Narodowego Banku Polskiego nie zostało powiązane z nałożeniem na nie żadnych zobowiązań (choćby w zakresie **zwiększenia akcji kredytowej dla przedsiębiorstw**, czy proponowanego przez UOKiK **zawieszenia naliczania odsetek od kredytów bankowych**).

Regulacje dotyczące czasu przestoju ekonomicznego przedsiębiorstw funkcjonują od lat i nie powinny być modyfikowane w warunkach ujawniania się innych, pilniejszych potrzeb interwencji władzy publicznej. Spośród firm produkcyjnych, decyzję o przerwaniu działalności podejmują w większości duże, zagraniczne przedsiębiorstwa, które reagują w ten sposób na zaburzenie ciągłości dostaw komponentów z Chin oraz spadek popytu konsumpcyjnego na rynkach zachodnioeuropejskich. Firmy zagraniczne, prowadzące część działalności produkcyjnej w Polsce, otrzymają wsparcie od swoich macierzystych krajów (gdzie pakiety antykrzysowe będą wielokrotnie wyższe od polskich możliwości), a **z pieniędzy polskich podatników powinniśmy finansować wyłącznie wsparcie dla polskich przedsiębiorstw**, aby przy zawężeniu grupy docelowej wsparcia generować jego maksymalną intensywność.

Ze względu na niepewność dalszego scenariusza rozwoju wypadków (zdrowotnych i gospodarczych) należy dążyć do minimalizacji skali wydatków budżetowych, np. poprzez **powiązanie dostępności wsparcia dla firm z wielkością odprowadzanych przez nie w poprzednich latach podatków dochodowych w odniesieniu do wysokości osiąganego przychodu**. Podjęcie nadmiernych zobowiązań wydatkowych w pierwszym etapie kryzysu, a więc nadmierne rozproszenie i zbyt duża intensywność wsparcia, ograniczy możliwości reagowania i rozwoju państwa w przyszłości.

Jedyną grupą docelową, która powinna otrzymać w pierwszej fazie kryzysu intensywne wsparcie, są mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, dla których wprowadzenie rządowych zakazów i ograniczeń prowadzenia działalności gospodarczej skutkowało spadkiem 2-miesięcznych przychodów poniżej 50% przychodów z analogicznego okresu w roku poprzednim.

W tym celu zasadne jest **zwolnienie, bądź częściowe ograniczenie płatności składek na ubezpieczenia społeczne**. Dodatkowym narzędziem zwiększenia płynności firm

może być **odroczenie płatności podatku dochodowego za poprzednie okresy**, które byłoby znacznie prostszym i skuteczniejszym narzędziem niż oferowanie mikroprzedsiębiorstwom 5 tys. zł kredytu bankowego. Powyższe rozwiązanie, wprowadzone dla całego sektora MSP, uczyni również nadmiarowym oferowanie dofinansowania do wynagrodzeń pracowników przedsiębiorstw w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy.

Równocześnie, po stronie wydatkowej, należy szukać możliwości redukcji wysokości świadczeń np. poprzez **odcięcie kwoty przekraczającej średnią krajową przy wypłatach emerytur i wynagrodzeń w stanie spoczynku**. Dla podtrzymania aktywności gospodarczej polskich przedsiębiorstw, należy w szerokim zakresie ograniczyć gorset regulacji krępujących prowadzenie działalności gospodarczej, pozostawiając wyłącznie te generujące realne korzyści.

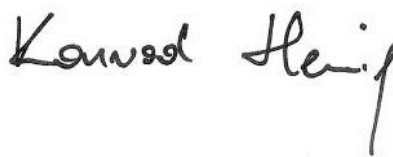
Niepokojące jest wprowadzenie do pakietu ustaw „tarczy antykryzysowej” zmian w innych ustawach, m.in. w kodeksie wykroczeń, naruszających prawa i wolności obywateli. Maskowanie takich działań walką z epidemią koronawirusa, rodziło będzie zarzuty o cyniczne wykorzystywanie sytuacji nadzwyczajnej do poszerzania prerogatyw władzy wykonawczej z pominięciem stosownego procesu konsultacji publicznych. Pakiet ustaw antykryzysowych procedowany jest z pogwałceniem reguł procesu legislacyjnego, nie został dotychczas opublikowany na portalu Rządowego Centrum Legislacji, co dodatkowo zmniejsza zaufanie obywateli do państwa w tak newralgicznym okresie.

Postulujemy rozłożenie wdrażania tarczy antykryzysowej na kilka etapów, wprowadzenie w pierwszym pakiecie wyłącznie rozwiązań oferujących intensywne wsparcie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, najbardziej dotkniętych ograniczeniami związanymi z zagrożeniem epidemicznym Covid-19.

Odpowiedzialne podjęcie dalszych kroków możliwe będzie po analizie danych o marcowej strukturze zmian produkcji sprzedanej przemysłu (w lutym wzrosła o 4,9% r/r). Projektowanie niezwykle kosztownych dla budżetu państwa rozwiązań na podstawie niepełnych obarczone jest dużym ryzykiem błędu, który może okazać się niezwykle kosztowny w obliczu potencjalnego kryzysu gospodarczego.

Od 2015 roku bardzo dużo w Polsce zrobiono na rzecz rozwoju kraju. Nasza Ojczyzna jest silniejsza niż wcześniej. Los sprawił, że końcówka kadencji Pana Prezydenta i kampania wyborcza przebiegają w atmosferze niepokoju z powodu epidemii koronawirusa. Wbrew pozorom, podejmując właściwe decyzje czas kryzysu może stać się dla Polaków następną dobrą zmianą. Poświęciliśmy czas na analizę propozycji legislacyjnych i mamy nadzieję, że wypracowane przez nas postulaty zostaną uwzględnione w procesie tworzenia tarczy antykryzysowej. Ufamy, że Pan Prezydent, mając na uwadze głos obywateli podejmie decyzje właściwe i dobre dla wspólnoty, którą razem tworzymy.

Z wyrazami szacunku,

dr Konrad Hennig
Dyrektor Programowy
Forum Prawo dla Rozwoju